

Kalle Jokinen kok ym.

Talousarvioaloite määrärahan lisäämisestä Luonnonvarakeskukseen Jokioisten kotieläintutkimuksen infrastruktuurin uudistamisen jatkamiseen (5 000 000 euroa)

Eduskunnalle

Luonnonvarakeskus (Luke) muodostettiin vuoden 2015 alussa. Alkuvuosina Lukeen kohdistui 24 milj. euron, n. 25 %:n, pysyvä perusrahoituksen leikkaus, mikä vaikeutti huomattavasti Luken tutkimuksen ja asiantuntijatehtävien toteuttamista. Hallitusohjelman mukaisesti Luken perusrahoitusta vahvistettiin asteittain tällä hallituskaudella. 5 milj. euron lisärahoituksen (tutkimukseen panostaminen) piti tulla momentin pysyväksi lisärahoitukseksi vaiheittain vuosien 2020—2023 aikana.

Ao. lisärahoitus kuitenkin poistettiin Luken kehyksistä huhtikuun 2021 kehyspäätöksessä, jotka koskevat toimintamenomomenttia vuonna 2023 ja siitä eteenpäin. Huhtikuuhun 2021 saakka Luken toimintamenomomentti vuonna 2023 ja siitä eteenpäin oli 80,5 milj. euroa. Hallitusohjelman lupaama 5 milj. euron lisärahoitus leikattiin siis kokonaisuudessaan pois.

Luke käynnisti mittavan tutkimusympäristön uudistuksen vuonna 2020. Isoin investointikokonaisuus on Jokioisten kotieläintutkimuksen infrastruktuurin uudistaminen. 1990-luvulta peräisin olevaa tutkimusympäristöä ollaan päivittämässä 2020—2030 -lukujen tarpeisiin. Tutkimus ja tutkimusrahoitus on entistä kansainvälisempää ja Euroopan tutkimuslaitosten verkostossa menestyminen ("voittavat konsortiot") edellyttää huippuluokan infraa. Kansainvälisen tason ratkaisut suomalaisille yrittäjille ja päättäjille edellyttävät kansainvälisen tason tutkimusta, mikä edellyttää kansainvälisen tason tutkimusympäristöjä. Ensin koronapandemia ja sitten Venäjän Ukrainassa käynnistämä sota nostivat kansallisen huoltovarmuuden merkitystä, minkä vahvistamisessa kansainvälisesti kilpailukykyinen tutkimusinfra on avainasemassa. Luke on sitoutunut Jokioisten kotieläininfraan (ml. biokaasututkimus) uudistukseen vuosien 2020—2021 aikana. Hanketta ei olisi kansallisesti järkevää keskeyttää.

Käynnissä olevien toimitila- ja inframuutosten rahoitukselliset ja toiminnalliset ratkaisut vaikuttavat merkittävästi Luken talouteen ja toiminnan vaikuttavuuteen tulevina vuosina. Toteutettujen ja aloitettujen toimitilamuutoshankkeiden aiheuttamat lisävuokravaikutukset oli tarkoitus rahoittaa osaltaan em. 5 milj. euron rahoituksella.

Rahoituspohjan merkittävä ja ennalta-arvaamaton leikkaus vaarantaa infraudistuksen toimeenpanon, vaarantaa maatalous- ja elintarviketutkimuksen edellytykset ja kilpailukyyn (Jokioisten tutkimusympäristö), haittaa merkittävästi elinkeinon kehittämistä ja kansallista huoltovarmuutta,

Talousarvioaloite TAA 124/2022 vp

on vaarana johtaa henkilöstövähennyksiin ja johtaa uudistuksen keskeytyksen seurauksena merkittäviin uponneisiin kustannuksiin.

Luke on jo aiemmin esittänyt, että Jokioisten tutkimusnavetan ja siihen liittyvän kotieläintuotannon tutkimusympäristön sekä muiden toimitilahankkeiden kasvavien vuokramenojen lisärahoitus toteutetaan hallitusohjelman mukaisesti tasolla 5 milj. euroa vuonna 2023 ja siitä eteenpäin, mutta ratkaisua asiaan ei ole saatu.

Senaatti-kiinteistöt toimii Jokioisten hankkeen rakennuttajana. Luke on tutkimusnavetan käyttäjä ja siksi Luke hakee lisärahoitusta nimenomaan vuokrakuluihin. Em. syiden takia Luke otti toukokuussa 2022 aikalisän Jokioisten tutkimusnavettaprojektissa kohonneiden kustannusten takia. On erittäin tärkeää, että kotieläintuotannon tutkimuksen edellytykset turvataan ja Luke voi jatkaa aloitetun uudistuksen eteenpäin viemistä.

Tämä aloite on tehty yhteistyönä Hämeen liiton ja Hämeen vaalipiirin kansanedustajien kanssa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta lisää 5 000 000 euroa momentille 30.01.05 Luonnonvarakeskuksen Jokioisten kotieläintutkimuksen infrastruktuurin uudistamisen jatkamiseen.

Helsingissä 30.9.2022

Kalle Jokinen kok
Hilkka Kemppi kesk
Mirka Soinikoski vihr
Päivi Räsänen kd
Jari Ronkainen ps
Lulu Ranne ps
Tarja Filatov sd
Mika Kari sd
Timo Heinonen kok
Rami Lehto ps
Johannes Koskinen sd
Sanni Grahn-Laasonen kok